

Η Κυριακή Προσευχή

ΤΟΥ

Swami Prabhavananda

του Τάγματος του Ραμακρίσνα

(Πηγή: Περιοδικό *Vedanta and the West*
Μάρτιο / Απρίλιο του 1953.)

Υπάρχουν αρκετοί πιστοί που λένε το «Πάτερ ημών», ίσως και καθημερινά. Όμως, τούτη η προσευχή δεν είναι και τόσο απλή όσο φαίνεται. Είναι αφοριστική, κι αν την ερμηνεύσουμε κατά γράμμα, μας διαφεύγει η σημασία της. Κρύβει βαθύτατα νοήματα που κατανοούνται μόνο από όσους αθλούνται πνευματικά. Ως εκ τούτου, ο Χριστός δίδαξε την Κυριακή Προσευχή σε λίγους εκλεκτούς, τους στενούς του μαθητές, που ήδη γνώριζαν τις μεθόδους της προσευχής και του διαλογισμού. Καθώς οι μαθητές άκουγαν την προσευχή, τους υπενθύμιζε μία-μία τις βαθμίδες της πνευματικής άσκησης.

Η Κυριακή Προσευχή αρχίζει με τη φράση «ΠΑΤΕΡ ΗΜΩΝ»: Αν εξετάσουμε τη διδασκαλία του Χριστού, θα δούμε ότι έδωσε έμφαση στην bhakti γιόγκα, το δρόμο της αφοσίωσης. Ο απρόσωπος Θεός, όντας μια υπέρτατα αφηρημένη έννοια, δεν μπορεί να αγαπηθεί, οπότε ο Χριστός δίδαξε στους μαθητές πώς να λατρεύουν το Θεό ως πρόσωπο. Επανάλαβε την πρώτη εντολή των Εβραίων: «Να αγαπήσεις τον Κύριον το Θεό σου με όλη σου την καρδιά, με όλη σου την ψυχή, με όλη σου τη διάνοια και όλη σου τη δύναμη». Για να μπορέσουμε να αγαπήσουμε το Θεό με όλη μας την καρδιά, την ψυχή και τη διάνοια μας, θα πρέπει να τον θεωρήσουμε ως πολύ δικό μας. Και για να τον θεωρήσουμε πολύ δικό μας, πρέπει να έχουμε συνάψει μια σχέση μαζί του. Τούτη λοιπόν η ιδέα της σύναψης μιας σχέσης με το Θεό έχει βαθύτατη φιλοσοφική σημασία. Σε κάθε ανθρώπινη καρδιά υπάρχει η επιθυμία να

αγαπήσει και να αγαπηθεί, και προσπαθούμε να εκπληρώσουμε αυτήν την επιθυμία στις ανθρώπινες σχέσεις μας. Θέλουμε την αγάπη του πατέρα, ενός φίλου, κάποιου αγαπημένου προσώπου αλλά, αληθινά, τούτο δεν είναι παρά μια επιθυμία για το Θεό και τίποτα άλλο. Γι' αυτό τελικά νιώθουμε μόνοι στις ανθρώπινες σχέσεις μας, παρ' όλα τα είδη αγάπης που μπορούμε να έχουμε λάβει, επειδή αυτά που αγκαλιάζουμε είναι μόνο σκιές.

Ο μεγάλος σοφός Γιάγκνιαβάλκγια ορθά δίδαξε στη Μαϊτρέγι, τη σύζυγό του: «Ο άντρας αγαπάει τη γυναίκα, όχι για χάρη της συζύγου, αλλά για χάρη του Εαυτού, το Θεό που είναι εντός της συζύγου. Η σύζυγος αγαπά το σύζυγο, όχι για χάρη του συζύγου, αλλά για χάρη του Εαυτού. Ο γιος αγαπά τον πατέρα και ο πατέρας αγαπά το γιο, όχι για χάρη του πατέρα ή για χάρη του γιου, αλλά για χάρη του Εαυτού». Αυτή είναι η αλήθεια και πρέπει να την αναγνωρίσουμε. Αυτή η μεγάλη αγάπη μάς ελκύει, αλλά την παρερμηνεύουμε. Για να ερμηνευτεί αυτή η αγάπη ορθά και να ικανοποιηθεί η ανάγκη για αγάπη που νιώθει κάθε ανθρώπινη καρδιά, θα πρέπει να ανακατευθύνουμε την αγάπη από τα εγκόσμια προς το Θεό, ο οποίος είναι αγάπη αυτή καθ' εαυτή. Ακριβώς όπως υπάρχουν εκφράσεις της αγάπης στο ανθρώπινο επίπεδο, οι ίδιες εκφράσεις αγάπης υπάρχουν στο θεικό πεδίο —η αγάπη ενός παιδιού για τον πατέρα ή τη μητέρα του, ενός υπηρέτη για τον κύριό του, η αγάπη μεταξύ φίλων, η στοργική σχέση του πατέρα ή της μητέρας με το γιο, η τρυφερή σχέση μεταξύ του συζύγου και της συζύγου. Αυτή η ιδέα των διαφόρων σχέσεων δεν υπάρχει μόνο στις διδασκαλίες των μεγάλων Ινδών λάλτρων του Θεού, αλλά και στη διδασκαλία του μεγάλου λάλτρη που λέγεται Χριστός. Σε αυτήν την Προσευχή εκείνος μας διδάσκει να θεωρούμε το Θεό ως Πατέρα μας. Μόλις υιοθετήσουμε αυτή τη σχέση, το δέος που μας χωρίζει

εξαφανίζεται. Δεν υπάρχει πλέον η σκέψη ότι ο Θεός είναι μεγάλος, ότι είναι ο δημιουργός αυτού του σύμπαντος. Η δημιουργία του και οι δόξες του, δεν έχουν σημασία για το Θεό. Εμάς όμως, λόγω άγνοιας, μας εντυπωσιάζει η γοητεία της δημιουργίας και ξεχνάμε το δημιουργό. Οφείλουμε να πλησιάζουμε το Θεό με απλό τρόπο, επειδή κι εκείνος είναι απλός. Αν τον θεωρήσουμε ως ίδιο μας πατέρα, αυτό αμέσως γεννάει μια οικεία σχέση. Με απλό τρόπο ερχόμαστε κοντά στον Πατέρα μας. Ο πατέρας αγαπά το γιο· ο γιος μπορεί να είναι δύστροπος, αλλά ο πατέρας δεν τον απορρίπτει. Συνεχίζει να αγαπά το γιο του. Με τον ίδιο τρόπο, ό,τι κι αν είμαστε, ο Θεός συνεχίζει να μας αγαπά και να μας ελκύει κοντά του. Αυτό διδάσκει ο Χριστός όταν προφέρει τις δύο λέξεις «Πάτερ ημών».

«Ο ΕΝ ΤΟΙΣ»: Έχουμε άραγε αποδείξεις για την ύπαρξη του Θεού; Θα βρείτε φιλοσόφους, θεολόγους και επιστήμονες να δίνουν αποδείξεις για την ύπαρξη του Θεού. Κι αφού διαβάσεις όλες τις αποδείξεις τους για την ύπαρξη του Θεού, μπορείς να απορρίψεις όλα τα επιχειρήματά τους με μια διαφορετική λογική. Πώς συμβαίνει και δεν είναι δυνατό να αποδειχτεί η ύπαρξη του Θεού με λογική εξήγηση; Επειδή, πριν αποδείξεις οτιδήποτε, πρέπει πρώτα εσύ να υπάρχεις. Δεν χρειάζεσαι καμία λογική για να αποδείξεις τη δική σου ύπαρξη, και το αληθινό είναι σου, ο εαυτός σου, δεν είναι τίποτα άλλο από ό,τι ο ίδιος ο Θεός.

Όταν βρίσκεσαι κοντά σε ένα Χριστό, ή όποιον άλλο Θεάνθρωπο, δεν μπορείς να αμφιβάλεις για την ύπαρξη του Θεού· στην παρουσία του, χάνονται όλες οι αμφιβολίες. Γνωρίζω από τη δική μου εμπειρία με άγιους ανθρώπους ότι όχι μόνο μπορούσες να νιώσεις την παρουσία του Θεού σε μια τέτοια ατμόσφαιρα, αλλά είχες και την αίσθηση ότι ήταν πα-

νεύκολο να γνωρίσεις το Θεό άμεσα, σαν ένα φρούτο που κρατάς στο χέρι. Στην παρουσία τέτοιων φωτισμένων ψυχών που γνώρισαν και συνειδητοποίησαν το Θεό, που ενώθηκαν με το Θεό, νιώθεις τη σημασία της φράσης: «Ο ΕΝ ΤΟΙΣ».

Η πραγματική απόδειξη δεν μπορεί να προέλθει από τις γραφές, το γραπτό έγκυρο λόγο ή ακόμα κι από τα χείλη του δασκάλου. Η φιλοσοφία της Βεδάντα διαρκώς επιμένει ότι ο Θεός δεν είναι μια ιδέα, δεν είναι ένα νοητικό κατασκεύασμα, αλλά είναι η ίδια η Πραγματικότητα. Μπορούμε, μας λέει, να γνωρίσουμε το Θεό άμεσα, κι όταν συνειδητοποιήσουμε αυτήν την αλήθεια, όταν δούμε αυτήν την Πραγματικότητα, τότε έχουμε την πραγματική επιβεβαίωση. Στις Ουπανισάδες, ο μεγάλος σοφός λέει: «Έχω γνωρίσει την πραγματικότητα, έχω ξεπεράσει το σκοτάδι. Μπορείς κι εσύ, αφού γνωρίσεις τούτη την αλήθεια, να πας πέρα από το σκοτάδι και να επιτύχεις την αθανασία».

«ΟΥΡΑΝΟΙΣ»: Πού θα βρούμε το Θεό; Πού είναι ο ουρανός; Κάθε άτομο φέρει τόσο τον ουρανό όσο και τη γη μέσα του. Τι είναι η γη; Η γη είναι η φανέρωση ονομάτων και μορφών. Λόγω αγνωσίας, βλέπουμε ένα φαινομενικό κόσμο εντός των ορίων του χρόνου, του χώρου και της αιτιότητας. Η Βεδάντα επισημαίνει το ψυχολογικό γεγονός ότι τούτη η αγνωσία μάς κρύβει τον Εαυτό, την καθαρή συνείδηση. Τι είναι αυτή η αγνωσία; Είναι η αίσθηση του εγώ, η αίσθηση της ατομικότητας, του χωρισμού που προκύπτει από την ταύτιση του Εαυτού με το σώμα, το νου ή τις αισθήσεις. Η αγνωσία έχει δύο όψεις: πρώτον καλύπτει την Πραγματικότητα, και δεύτερον εκπορεύει κάτι καινούριο. Έτσι, εξαιτίας αυτής της αγνωσίας, ο ουρανός που έχουμε μέσα μας, ο θεϊκός Εαυτός, παραμένει κρυμμένος και αντ' αυτού εκπορεύεται μια γη, ένας ψευτο-εαυτός, με αποτέλεσμα να βιώνουμε ένα φαινομενικό κόσμο

μέσω των αισθήσεων.

Πώς μπορούμε να ανακαλύψουμε τον ουρανό; Ας δούμε τι δίδαξε ο η Ιησούς. «Αν κάποιος δεν αναγεννηθεί δεν μπορεί να εισέλθει στη Βασιλεία του Θεού». Είναι ανάγκη να αναγεννηθείς πνευματικά. Μόλις αναγεννηθείς πνευματικά, εισέρχεται στον ουρανό, κι ο Θεός είναι παρών εκεί. Ο Βούδας το ονομάζει αυτό «αφύπνιση». Συγκρίνει τη γη και τον ουρανό, τη σαμσάρα και τη νιρβάνα, με τον ύπνο και το ξύπνημα αντίστοιχα. Στις Ουπανισάδες βρίσκουμε περισσότερες λεπτομέρειες ψυχολογικής φύσεως σχετικά με αυτό το θέμα. Εκεί διαβάζουμε ότι υπάρχουν τρεις συνειδησιακές καταστάσεις: η εγρήγορση, το όνειρο και ο ανόνειρος ύπνος. Συνήθως, ο άνθρωπος περνάει μέσα από αυτές τις τρεις καταστάσεις, αλλά, υπάρχει και μία ακόμα: η «Τουρίγια», η «Τέταρτη». Οι τρεις καταστάσεις μπορούν να θεωρηθούν ως καταστάσεις νάρκης σε σύγκριση με την αφύπνιση, την Τουρίγια, που είναι 'κατάσταση' υπερβατικής συνείδησης. Σε κάθε άτομο υπάρχει η δυνατότητα να αφυπνιστεί και να 'περάσει' στην «Τουρίγια». Όταν υπερβείς τα όρια του νου, των αισθήσεων και του σώματος, ανακαλύπτεις την εσώτατη καθαρή συνείδηση· έχεις αναγεννηθεί πνευματικά και έχεις βρει τον ουρανό.

«ΑΓΙΑΣΘΗΤΩ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΣΟΥ»: Γεννιέται ένα ερώτημα στην καρδιά του κάθε πνευματικού αναζητητή: «Δεν έχω δει το Θεό. Πώς λοιπόν να τον αγαπήσω;». Και η απάντηση έχει δοθεί. Υπάρχει μια γέφυρα μεταξύ των γνωστών πραγμάτων και το άγνωστο που, σε φιλοσοφική γλώσσα, οι Έλληνες και ο Ευαγγελιστής Ιωάννης αποκάλεσαν «Λόγο» και οι Ινδοί «Sphota». Στο κατά Ιωάννη Ευαγγέλιο διαβάζουμε: «Εν αρχή ήταν ο Λόγος, και ο Λόγος ήταν με το Θεό, και ο Θεός ήταν ο Λόγος». Στις Βέδες διαβάζουμε: «Στην αρχή ήταν το Μπράχμαν (δηλ. ο Θεός). Δεύτερό του ήταν ο Λόγος. Ο Λόγος είναι

Μπράχμαν». Σε κάθε θρησκεία θα βρείτε να δίνουν ιδιαίτερη σημασία σ' αυτό το μέσο, στο λόγο που είναι ένα με το Θεό. Σύμφωνα με την «ψυχολογική» Γιόγκα του Πατάντζαλι, η επανάληψη και μόνο του ιερού ονόματος του Κυρίου οδηγεί στη φώτιση. Γεφυρώνει το χάσμα μεταξύ του αισθητού σύμπαντος και του θείκου υπερπέραντος.

Αυτό που οι Ινδουιστές αποκαλούν Jaram, η απαγγελία του ονόματος του Κυρίου, είναι από μόνη της μια σπουδαία πνευματική άσκηση. Ο Σρι Ραμακρίσνα συνήθιζε να λέει ότι το άγιο όνομα είναι όπως ένα σχοινί· αν κρατηθείς γερά σ' αυτό, θα σε πάει στο Θεό. Με τη βοήθεια του σχοινού, που είναι κάτι συγκεκριμένο και απτό, φτάνουμε στην αιώνια, άρρητη Πραγματικότητα.

«**ΕΛΘΕΤΩ Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΣΟΥ**»: Εδώ, ο Χριστός διδάσκει ένα μεγάλο μυστικό. Όταν πηγαίνουμε να προσευχηθούμε και να διαλογιστούμε, οφείλουμε να προσπαθήσουμε να νιώσουμε, παρά την αγνωσία μας, το νόημα της φράσεως «Ελθέτω η Βασιλεία σου». Με άλλα λόγια, να νιώσουμε την παρουσία του Θεού παντού. Είναι καθολικά αποδεκτή η αλήθεια ότι ο Θεός υπάρχει, κι εφόσον υπάρχει, τότε πρέπει να είναι πανταχού παρών. Στις Ουπανισάδες διαβάζουμε: «Το Μπράχμαν είναι μπροστά, το Μπράχμαν είναι πίσω, το Μπράχμαν είναι στα δεξιά, το Μπράχμαν είναι στα αριστερά, το Μπράχμαν είναι από πάνω, το Μπράχμαν είναι από κάτω, το Μπράχμαν είναι το παν, και το Μπράχμαν είναι υπέρτατο». Ο Σρι Ραμακρίσνα συνήθιζε να λέει: «Όταν προσεύχεσαι στον Πατέρα λέγοντας: 'Πάτερ, έλα σ' εμένα' τότε δεν έχεις ακόμη αρχίσει να προσεύχεσαι». Και ο μεγάλος ενορατικός-φιλόσοφος Σάνκαρα, επισήμανε ότι: «Το σύμπαν που αντιλαμβανόμαστε δεν είναι τίποτε άλλο παρά μια αδιάκοπη θέαση του Μπράχμαν την οποία, λόγω αγνωσίας, ο αμαθής δεν βλέπει». Πράγματι, το

σύμπαν είναι μόνο το ίδιο το Μπράχμαν. Με σαρκικά μάτια, βλέπουμε μόνο ένα φυσικό σύμπαν. Μετασηματίστε τα σαρκικά σας μάτια σε πνευματικά μάτια και με ήσυχη καρδιά δείτε το Θεό παντού. Ζούμε, κινούμαστε και υπάρχουμε μέσα σ' αυτόν κάθε στιγμή. Τουλάχιστον όταν πηγαίνουμε για να προσευχηθούμε και να διαλογιστούμε, ας προσπαθήσουμε να αναγνωρίσουμε αυτήν την αλήθεια και να νιώσουμε τη ζωντανή του παρουσία. Νιώστε βαθιά μες στην καρδιά σας: «Ελθέτω η Βασιλεία σου».

Υπάρχει μια διαδικασία στην τελετουργική λατρεία των ινδουιστών που λέγεται «κάθαρση των στοιχείων». Έχει ως εξής: αφού καθίσεις για να εκτελέσεις τη λατρεία, πρώτα-πρώτα προσπαθείς να νιώσεις ότι ολόκληρο το σύμπαν και, μαζί με αυτό, το σώμα σου, ο νους σου, οι αισθήσεις σου, η διάνοιά σου και το εγώ σου, σταδιακά διαλύονται στο αρχέγονο αίτιο. Κι ότι αυτό το πρώτο αίτιο είναι ο Θεός. Κατόπιν προσπαθείς να νιώσεις ότι από αυτόν εκπορεύεται ολόκληρο αυτό το σύμπαν· λαμβάνεις, τρόπον τινά, ένα νέο σώμα, ένα νέο νου, νέες αισθήσεις και ένα νέο σύμπαν. Και εσύ και όλο το σύμπαν αποτελείστε από καθαρή συνείδηση· τα πάντα είναι φτιαγμένα από πνεύμα. Εσύ είσαι ο Θεός και ο Θεός λατρεύει το Θεό. Κάτι τέτοιο εννοεί ο Χριστός όταν λέει: «Ελθέτω η Βασιλεία σου».

«ΓΕΝΝΗΘΗΤΩ ΤΟ ΘΕΛΗΜΑ ΣΟΥ, ΩΣ ΕΝ ΟΥΡΑΝΩ, ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΓΗΣ»: Προς στιγμήν, όταν βλέπεις το Θεό παντού, η γη και ο ουρανός έχουν πλέον ενωθεί, η γη έχει μετατραπεί σε παράδεισο, και έτσι γίνεται το θέλημά του.

Η αλήθεια όμως είναι πως δεν μπορείς να κάνεις ό,τι βούλεται ο Θεός, παρά μόνο αφού τον γνωρίσεις. Εμείς το ξενάμε αυτό. Ο δάσκαλός μου μου είπε κάποτε ότι πάντα κατευθυνόταν από τη θεία βούληση. Τον ρώτησα: «Μήπως

κάνετε εσείς το θέλημα του Θεού όπως σκέφτομαι εγώ ότι το κάνω, ενώ στην πραγματικότητα ενεργώ σύμφωνα με τις δικές μου ροπές και αποδίδω το έργο στη θεία βούληση;». Εκείνος είπε: «Όχι, δεν είναι το ίδιο». Τότε τον ρώτησα: «Μήπως τον βλέπετε και κατόπιν σας λέει τι να κάνετε;». Εκείνος απάντησε: «Ναι, τον βλέπω. Του μιλάω. Έτσι μαθαίνω τι βούλεται». Με αυτόν τον τρόπο λοιπόν μπορεί ο καθένας να κάνει το θέλημα του Θεού. Όταν το εγώ, όταν οι επιθυμίες και οι πόθοι εξαφανιστούν εντελώς, τότε μόνο αντανακλάς τη θεία βούληση.

«ΤΟΝ ΑΡΤΟΝ ΗΜΩΝ ΤΟΝ ΕΠΙΟΥΣΙΟΝ ΔΟΣ ΗΜΙΝ ΣΗΜΕΡΟΝ»: Αυτό το ψωμί είναι η θεία χάρη. Ο δάσκαλός μας μάς δίδαξε: «Υπάρχει θεία χάρη· προσευχηθείτε να σας αποκαλυφθεί». Και ο Χριστός λέει: «Δώσε μας σήμερα το ψωμί μας». Δηλαδή είτε η χάρη να μου αποκαλυφθεί, όχι αύριο, όχι κατόπιν της πτώσεως του τωρινού σώματος, αλλά αυτή τη στιγμή. Η πληροφορία ότι ο Θεός μπορεί να μας αποκαλυφθεί ανά πάσα στιγμή είναι μια μεγάλη αλήθεια. Η χάρη υπάρχει το πέπλο που τη σκεπάζει μπορεί να αφαιρεθεί ανά πάσα στιγμή. Οι περισσότεροι από εμάς πιστεύουμε ότι είμαστε αδύναμοι και ρυπαροί, ότι πρέπει να αποκτήσουμε ορισμένες αρετές, ότι πρέπει να προσευχόμαστε για να καθαρθούμε – δηλαδή να το αξίζουμε– και μόνο τότε ο Θεός μπορεί να μας αποκαλυφθεί. Όμως, ουδείς άνθρωπος μπορεί να γίνει άγιος να λάβει τη θεία χάρη μέσα από οποιαδήποτε προσπάθειά του. Μήπως αυτό σημαίνει ότι δεν πρέπει να κάνουμε καμία αυτό-προσπάθεια; Όχι, η αυτό-προσπάθεια και οι πνευματικές ασκήσεις είναι αναγκαίες για να μπορέσουμε να αναγνωρίσουμε και να πιστέψουμε στη χάρη του.

Ο δάσκαλός μου επαναλάμβανε συχνά ένα ρητό: «Υπάρχει η χάρη του Θεού, υπάρχει η χάρη του γκουρού, υπάρχει η

χάρη του λάτρη του Θεού, αλλά ελλείπει της χάριτος ενός, κάποιος μπορεί να καταστραφεί. Ποια άραγε είναι η χάρη του ενός; Η χάρη του ίδιου σου του νου». Η αυτό-προσπάθεια είναι η χάρη του ίδιου μας του νου.

Σύμφωνα με τον Σρι Ραμακρίσνα: «Ο άνεμος της χάριτος πάντα πνέει. Ανέβασε το πανί σου για να πιάσει τον άνεμο». Κατά την ώρα της προσευχής και του διαλογισμού θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι ανά πάσα στιγμή να λάβουμε την αποκάλυψη της θείας χάριτος· αλλά, ταυτόχρονα, οφείλουμε να έχουμε επιμονή και υπομονή και να είμαστε σίγουροι για την επίτευξη αυτής της αποκαλύψεως.

«ΚΑΙ ΑΦΕΣ ΗΜΙΝ ΤΑ ΟΦΕΙΛΗΜΑΤΑ ΗΜΩΝ, ΩΣ ΚΑΙ ΗΜΕΙΣ ΑΦΙΕΜΕΝ ΟΦΕΙΛΕΤΕΣ ΗΜΩΝ»: Αυτό είναι μια αναφορά σε αυτό που οι Ινδουιστές και οι Βουδιστές αποκαλούν «νόμο του Κάρμα». Αυτός ο νόμος της αιτίας και του αποτελέσματος μάς διδάσκει ότι όσο ζούμε μέσα στη σφαίρα του Κάρμα δεν υπάρχει ελευθερία. Στη σφαίρα του νόμου του Κάρμα, το βασίλειο της σχετικότητας, υπάρχει τόσο το καλό όσο και το κακό, και όλο παράγουμε χρέη. Και η αλήθεια είναι ότι αυτά τα χρέη δεν μπορούν να εξοφληθούν. Χρειαζόμαστε συγχώρεση, τίποτα άλλο. Το Κάρμα τελειώνει μόλις επιτύχουμε τη φώτιση. Με άλλα λόγια, είναι η γνώση του Θεού, του απόλυτου, που μας απελευθερώνει από το νόμο του Κάρμα. Γι' αυτό, η Κυριακή Προσευχή λέει: «Συγχώρεσέ μας τα χρέη μας». Είθε να μην εμπλακούμε σε περαιτέρω Κάρμα.

Μήπως αυτό σημαίνει ότι πρέπει να παύσουμε να εργαζόμαστε; Όχι, αλλά ας μάθουμε να ενεργούμε, όχι για να εξοφλούμε Καρμικά χρέη, αλλά ως λατρεία στο Θεό. Όταν η εργασία μας είναι λατρεία, δεν είμαστε πλέον μέσα στα όρια του κάρμα.

«ΚΑΙ ΜΗ ΕΙΣΕΝΕΓΚΗΣ ΗΜΑΣ ΕΙΣ ΠΕΙΡΑΣΜΟΝ, ΑΛΛΑ ΡΥΣΑΙ ΗΜΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΟΝΗΡΟΥ»: Είναι δύσκολο να κατανοήσουμε πώς ο Θεός μπορεί να μας οδηγήσει σε πειρασμό. Αλλά δεν είναι άραγε όλη αυτή η δημιουργία ένας πειρασμός; Στο διήγημα του Κήπου της Εδέμ διαβάζουμε ότι ο Αδάμ δημιουργήθηκε κατ' εικόνα του Θεού. Προειδοποιήθηκε να μη φάει τον καρπό ενός δέντρου. Αλλά δεν έλαβε σοβαρά υπόψιν του την προειδοποίηση και μόλις έφαγε τον απαγορευμένο καρπό είδε τόσο το καλό όσο και το κακό. Τι υπονοούν όλα αυτά; Η αλήθεια είναι πως αυτή η δημιουργία είναι ο ίδιος ο Θεός· αλλά εμείς δε βλέπουμε το Θεό, βλέπουμε τη δημιουργία, ένα νοητό-φυσικό σύμπαν, επειδή ο Αδάμ, ο Θεός που έχουμε μέσα μας, έχει καταπέσει, τρόπον τινά, και παγιδεύτηκε από την αίσθηση του εγώ. Η σκιά την οποία αγκαλιάζουμε ως εαυτό μας είναι το εγώ, και με αυτό το εγώ βλέπουμε και απολαμβάνουμε τούτο το φαινομενικό σύμπαν μέσω των θυρών των αισθήσεων. Γι' αυτό, η Κυριακή Προσευχή λέει: «μη εισενέγκης ημάς εις πειρασμόν, αλλά ρύσαι ημάς από του πονηρού». Σώσε μας δηλαδή από το κακό, τόσο του καλού όσο και του κακού, κάτι που μπορεί να ακούγεται παράδοξο. Μέσα σ' αυτόν το σχετικό κόσμο, υπάρχει και καλό και κακό· ως εκ τούτου, ο κόσμος είναι κακός διότι το καλό είναι μόνο προσωρινό. Είναι όπως η πίσω πλευρά της ίδιας σελίδας· όταν πάρεις τη μία, πρέπει να πάρεις και την άλλη.

Υπάρχει ένας όμορφος στίχος στην Μπαχάγκαβαντ Γκίτα που εξηγεί το «μη εισενέγκης ημάς εις πειρασμόν, αλλά ρύσαι ημάς από του πονηρού». Ο Σρι Κρίσνα λέει: «είναι αληθινά δύσκολο να ξεπεραστεί τούτη η μάγια μου, η φτιαγμένη από τις γκούνας. Αλλά, όποιος καταφεύγει σ' εμένα, ξεπερνάει τη μάγια». Η μάγια είναι η δημιουργία, κι εμείς είμαστε παγιδευμένοι μέσα της. Ο Σρι Ραμακρίσνα συνήθιζε να λέει: «Οι άνθρωποι αγαπάνε αυτή τη δημιουργία. Δεν αναρωτιούνται για

το δημιουργό της. Έχουν μπλέξει μέσα στη δημιουργία του». Αν απαγκιστρωθούμε από τη μάγια, θα βρούμε το Θεό, θα ανακαλύψουμε την ευδαιμονία και την ελευθερία. Το εγώ, που κατά μία έννοια προκάλεσε αυτή τη δημιουργία, θα εξαφανιστεί και θα δούμε το Θεό να παιχνιδίζει παντού – εφόσον καταφύγουμε σ' αυτόν. Τότε ποια θα είναι η εμπειρία μας; «Ότι σου έστιν η βασιλεία και η δύναμις και η δόξα εις τους αιώνας. Αμήν».

ΔΕΙΤΕ του ιδίου συγγραφέα: Η ΕΠΙ ΤΟΥ ΟΡΟΥΣ ΟΜΙΛΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΒΕΔΑΝΤΑ, στις Εκδόσεις Κονιδάρη, Σόλωνος 138, Αθήνα. – Εξαιρετική ερμηνεία των κεφαλαίων 15 έως 17 του Κατά Ματθαίου.

Μετάφραση & Προσφορά:
Γιάννη Μανέττα
Μπέλες 28 (Κουκακι)
117 41 Αθήνα
Τηλ. [+30] 210 923 4682
email: jmanveda@otenet.gr
ιστοχώρος: www.vedanta.gr